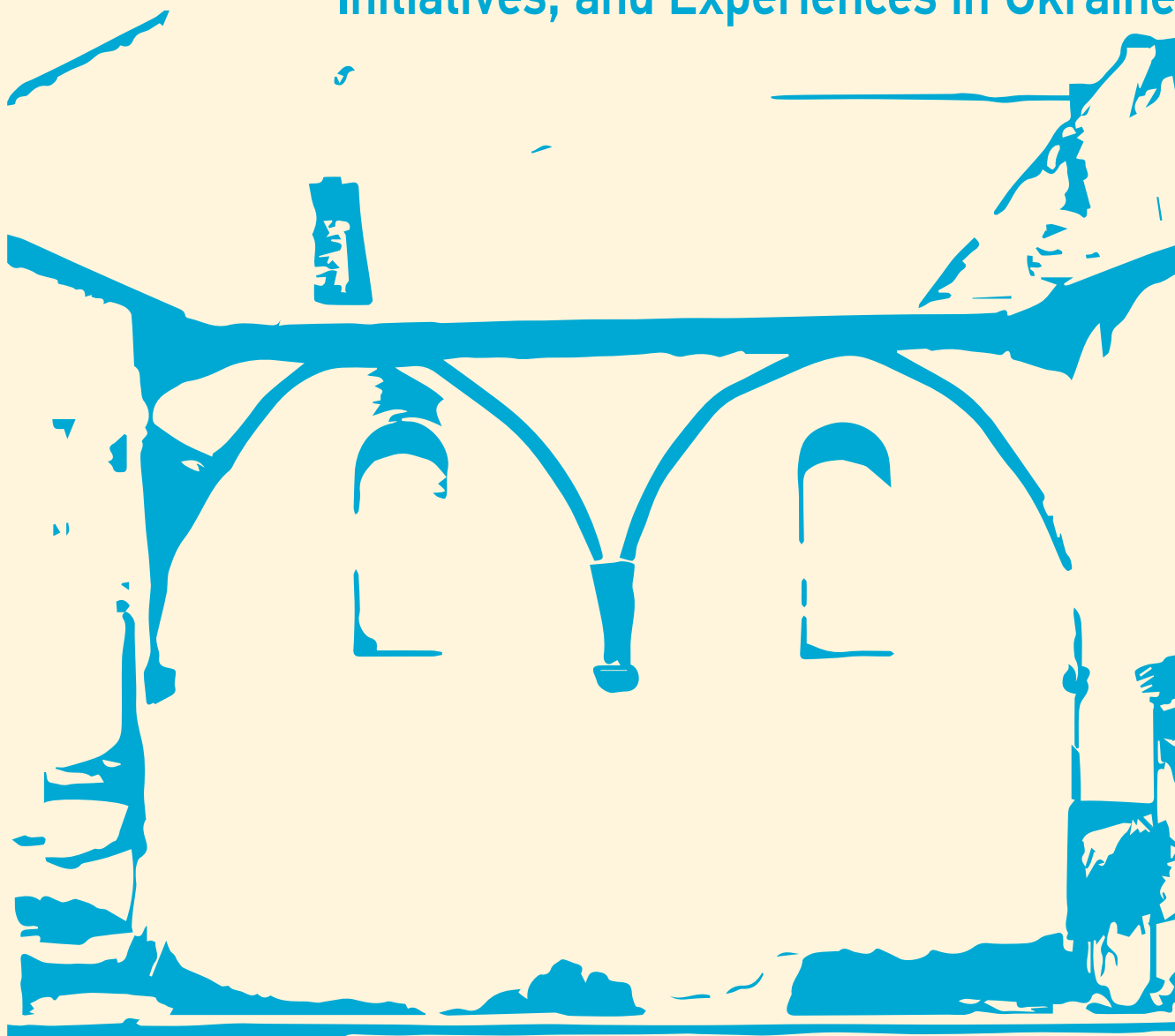

workshop | September 4, 2016 | Center for Urban History

Mapping Presence: Jewish Heritage Sites, Initiatives, and Experiences in Ukraine

Мапа присутності: місця, ініціативи
та досвіди єврейської спадщини в Україні

воркшоп | 4 вересня 2016 | Центр міської історії

Mapping Presence: Jewish Heritage Sites, Initiatives, and Experiences in Ukraine

workshop | September 4, 2016 | Center for Urban History

This workshop explores the various ways of engaging with Jewish history, conceptualizing heritage and imagining possible formats to highlight the stories of multiple places in Ukraine, which, for many centuries, had been sites of Jewish culture and life. Designed as an exchange of experiences between various actors, this one-day event will become a mutually beneficial platform for practitioners and researchers. The presentation of projects and initiatives will invite reflections on the diversity of concepts, formats, and experiences. Coming from different places in Ukraine the participants will also present different stages of realizations: from conceptualization to work-in-progress and completion. By learning about and discussing separate projects together we hope to establish dialogue and identify further directions for preservation, visibility and possible new avenues of engagements.

Our aim is to map diverse experiences, formats, stakeholders, actors and their motivations and contribute to growing awareness of Jewish history and heritage as a part of history and heritage fields in Ukraine. The agenda of the “Mapping Presence” workshop is directed into the past by reflecting on what sites and stories are recovered, remembered, and re-interpreted. It also opens up to future by placing initiatives within larger sets of different memory cultures. Inviting practitioners and academics will allow to look into who, how and why engages with the past and how they can bring change into the ways we conceptualize not only history and heritage, but also society and culture at large.

Discussing the projects currently under realization in Ukraine will give us an opportunity to ask and reflect on questions of how to make Jewish sites visible, protect and save remains and buildings? How to mark, commemorate, respect, and engage with the history and stories of the Holocaust on the sites of mass killing? How to work with existing and create new cultural formats to display, reflect, and interact with Jewish history and heritage in Ukraine?

Workshop Committee:

Sofia Dyak (Center for Urban History)

Anna Chebotarivna (Center for Urban History / University of St Gallen)

Diana Vonnak (Max Planck Institute for Social Anthropology, Halle)

Coordination and Logistics:

Mira Shlapak

Natalia Yeromenko

Mariana Mazurak

Мапа присутності: місця, ініціативи та досвіди єврейської спадщини в Україні

воркшоп | 4 вересня 2016 | Центр міської історії

Цей семінар досліджує різні способи взаємодії з єврейською історією, концептуалізації спадщини і представлення можливих форматів популяризації історії численних місць в Україні, які протягом багатьох століть були центрами єврейської культури і життя. Розроблений як обмін досвідом між різними акторами, цей одноденний захід стане взаємовигідною платформою для практиків і дослідників. Презентація проектів створить майданчик для розмірковування над розмаїттям існуючих програм, концепцій і прикладів. Учасники представляють різні куточки України та різні етапи своїх проектів: від концептуалізації до виконання робіт і завершальних стадій реалізації. Дізнавшись про окремі проекти та спільно їх обговоривши, ми сподіваємося ініціювати діалог та визначити наступні напрямки для збереження, співпраці і майбутніх форм роботи у цьому напрямку.

Наша мета – зазначити різні наявні досвіди, формати, акторів, учасників та їх мотивації, долучившись, отже, до поширення обізнаності про єврейську спадщину як частину історичної спадщини України. Програма Семінару «Мапа присутності» апелює до минулого, зокрема згадуючи про місця і події, які були наново відкриті, вшановані і переосмислені. Вона також відкрита на майбутнє через розгляд ініціатив у ширшому контексті різних культур пам'яті. Запрошення практиків і вчених дозволить окреслити хто, як і чому займається минулим, та яким чином ці актори можуть змінити способи осмислення не тільки історії і спадщини, а й суспільства і культури в цілому.

Обговорюючи поточні проекти, ми отримаємо нагоду поставити питання і пошукати на них відповіді: як привернути увагу до місць, пов'язаних з єврейською історією, як захистити та зберегти залишки будівель? Як позначати, вшановувати і працювати з історією та подіями Голокосту на місцях масових убивств? Як працювати з існуючими та створювати нові культурні формати для того, щоб показувати, переосмислювати та взаємодіяти з єврейською історією і спадщиною в Україні?

Оргкомітет:

Софія Дяк (Центр міської історії)

Анна Чеботарьова (Центр міської історії / Університет Сенкт Галлен)

Діана Воннак (Інституті соціальної антропології імені Макса Планк, Галле)

Координатори:

Наталія Єрмоєнко

Міра Шлапак

Мар'яна Мазурак

The Space of Synagogues: Jewish History, Common Heritage and Responsibility

memorial space | Lviv

The Jewish history and heritage of Lviv and of Ukraine in general has become a subject of increasing discussion in recent years. Each year new initiatives are undertaken to redress many years of neglect and concealment. One of such initiatives is the Space of Synagogues project that will be opened to public on September 4, 2016. The memorial will mark the site of Beth Hamidrash and conserved remnants of the Golden Rose Synagogue – the center of Jewish spiritual life in Lviv, destroyed during the Shoah. Many more initiatives are still needed. With the opening of a new site and discussion of ongoing projects and initiatives we hope to contribute to this process of engaging with Jewish sites and heritage, as well as to critical rethinking of the past in Ukraine and Eastern Europe.

The opening of the Space of Synagogue marks an eight years long process of discussions, research, and common work of people across different fields and countries. The beginning of this initiative goes back to the 2008 conference “Urban Jewish Heritage and History in East Central Europe”, which took place in October 2008 at the Center for Urban History in Lviv. In 2010 a competition to commemorate three sites of Jewish history in Lviv was organized by the Lviv City Council in partnership with the Center for Urban History and the German Society for International Cooperation (GIZ) GmbH.

The implementation started in July 2015 and the first and largest part was completed in August 2016. While 2008 conference brought together researchers and practitioners focusing on projects in Hungary, Poland, Czech Republic, Germany, this workshop focuses on the Jewish heritage in Ukraine. Thus, the “Mapping Presence” workshop is also a symbolic link that highlights the fulfillment of the initial discussions on Jewish heritage in Lviv and situates The Space of Synagogues as a new memorial space in Lviv, in the context of numerous initiatives in Ukraine and Europe and demonstrates that remembering has as much to do with the future as with the past.

Program of the Opening of «The Space of Synagogues» memorial

Opening Ceremony

15:00 - 16:00 | Staroevreiska 41, near the Golden Rose Synagogue site

Site Walks

18:30 – 19.30 | Staroevreiska 41, Beth Hamidrash site

Program «The Art of Memories: Voices of the City»

20:00 - 22:00 | square behind Arsenal, Great City Synagogue site

Простір Синагог: єврейська історія, спільна спадщина та відповідальність

меморіальний простір | Львів

Єврейська історія та спадщина Львова та України в цілому в останні роки стала предметом численних дискусій. Щороку виникають нові ініціативи спрямовані на те, щоб компенсувати тривалий період занедбання та забуття. Однією з таких ініціатив є проект «Простір синагог», який буде відкритий для громадськості 4 вересня 2016 р. Меморіал позначить місце Бейт Гамідрашу і законсервованих залишків синагоги Золота Роза – центру єврейського духовного життя, зруйнованого під час Катастрофи. Багато інших ініціатив ще попереду. Через відкриття нового меморіалу і обговорення поточних проектів та ініціатив, ми сподіваємося зробити свій вклад в процес взаємодії з єврейськими місцями і спадщиною, а також до критичного переосмислення минулого України та Східної Європи. Відкриття «Простору Синагог» знаменує тривалий процес восьми років дискусій, досліджень і спільної роботи людей різного фаху та країн.

Початок цієї ініціативи сягає жовтня 2008 року, коли у Центрі міської історії у Львові відбулась конференція «Міська єврейська спадщина та історія у Центрально-Східній Європі». У 2010 році для увіковічнення трьох місць єврейської історії у Львові був організований відкритий конкурс у співпраці між Львівською міською радою, Центром міської історії та Німецьким товариством для міжнародного співробітництва (GIZ) GmbH.

Реалізація проекту почалася у липні 2015 року, а перша і найбільша частина була завершена в серпні 2016 г. У конференції 2008 року взяли участь дослідники та практики, що працюють над проектами в Угорщині, Польщі, Чехії, Німеччині, тоді як цей семінар присвячений єврейській спадщині в Україні. Таким чином, семінар „Мапа присутності“ також у символічний спосіб підсумовує дискусії довкола єврейської спадщини Львова і розташовує «Простір Синагог» як новий меморіальний простір у Львові, в контексті і численних ініціатив в Україні і Європі та свідчить про те, що пам'ятання має стільки ж спільного з майбутнім, як з минулим.

Програма відкриття меморіалу «Простір Синагог»

Церемонія відкриття

15:00 - 16:00 | Староєврейська 41, біля синагоги Золота Роза

Ознайомчі екскурсії

18:30 – 19.30 | Староєврейська 41, місце Бейт Гамідраш

Арт-програма «Мистецтво пам'ятання: голоси міста»

20:00 - 22:00 | площа за Арсеналом, місце Великої міської синагоги

From Traces to Presence: Making Jewish Heritage Visible

9:00 - 12:15

The panel addresses the question how sites that are not visible anymore can enter the dialogue with contemporary society. Often buildings of synagogues and sites of Jewish cemeteries are no longer used for ritual purposes in the places where Jewish community was largely annihilated. We observe attempts to engage with such sites and buildings and this provokes many questions, concerns, and uncertainties. One of them is how to balance involvement of non-Jewish actors with the concept of “ethnic heritage” implying that only Jews or Jewish organizations should take care of such sites. The panel will address the question of the ways to engage local community and various stakeholders into (re)thinking Jewish sites and overcoming the ethnic pillarization of the responsibility for cultural heritage. These questions will be regarded in wider context of global discussions on Jewish heritage sites preservation.

9:00

Registration and breakfast

10:00

welcome and introduction by Sofia Dyak (Center for Urban History)

10:15-12:00

«Sites of Jewish Heritage in Ostroh: Projects, Initiatives and Plans»
by Grygoriy Arshynov (Ostroh)

«The Presence of Absence: Rebuilding Jewish Memory in Rohatyn»
by Marla Raucher Osborn (USA) and Mykhailo Vorobets (Rohatyn)

«The Wall of Memory: Jewish Cemetery in Dobromyl»
by Vitalii Nedashkivskyi (Lviv)

«Besojlem Memorial Park Project in Lviv»
by Ronit Lombroso (Israel)

Discussants:

Sergei Kravtsov (Israel)

Victoria Donovan (Great Britain)

Moderator: Anna Chebotariova (Center for Urban History)

12:00 - 12:15

Coffee break

Від слідів до присутності: як привернути увагу до єврейської спадщини

9:00 - 12:15

На цій панелі обговорюватимуться питання включення місць, котрі довгий час залишались занедбанними та забутими, у діалог із сучасним суспільством. Часто споруди синагог і місця єврейських цвинтарів десятиліттями не використовуються для ритуальних цілей там, де єврейська громада була масово знищена. Спроби активізувати такі місця і споруди викликають чимало питань, застережень і сумнівів. Серед них – як забезпечити баланс між залученням не-єврейських учасників та концепцією «національної спадщини», котра передбачає, що про такі місця повинні дбати лише євреї чи єврейські організації. На цій панелі буде розглядатися питання включення місцевої громади та різноманітних акторів у (пере)осмислення місць єврейської історії і подолання “етнічних рамок” відповідальності за збереження культурної спадщини. Ці теми розглядатимуться у контексті глобального досвіду роботи з об’єктами єврейської історії та їх охорони.

9:00

Реєстрація та сніданок

10:00

Вступне слово Софії Дяк (Центр миської історії)

10:15-12:00

«Місця єврейської історії в Острозі: проекти, ініціативи, плани»

Григорій Аршинов (Острог)

«Присутність відсутності: відновлення єврейської пам’яті в Рогатині»

Марла Раухер Озборн (США) і Михайло Воробець (Рогатин)

«Стіна пам’яті: єврейський цвинтар у Добромилі»

Віталій Надашкевич (Львів)

«Проект Меморіального парку «Бесойлем» у Львові»

Роніт Ломброзо (Ізраїль)

Учасники дискусії:

Сергей Кравцов (Ізраїль)

Вікторія Донован (Великобританія)

Модератор: Анна Чеботарьова (Центр миської історії)

12:00 - 12:15

Перерва на каву

From Borders to Bridges: Jewish History in Art and Cultural Initiatives

12:15 - 14:00

In order for heritage to gain a future-oriented significance and to become the trigger to discussions about multiplicity of identities it is vital to think about new ways of addressing history through art and cultural initiatives. How culture can become a platform for learning and engagement with the past? How can it facilitate the dialogue and the development of a mature social discourse concerning difficult historical legacies? What is the role of art in evoking empathy and transferring traumatic experience? How can culture interact with the past to address sensitive questions, such as historical guilt? What is the potential of transcultural approach in the initiatives addressing contested past?

12:15-14:00

«Barbussa 25: Rethinking Jewish Memory in Chernivtsi»
by Oleh Barasii (Chernivtsi)

«A Story of My Father»
by Yuri Leyderman (Berlin)

«Art Courtyard. The Agnon Literature Center»
by Tetiana Ivanitska (Buchach)

Discussants:

Jessie Labov (Hungary/USA)
Ruth Ellen Gruber (Italy/USA)

Moderator: Bohdan Shumylovych (Center for Urban History)

14:00 - 14:45

Lunch

15:00 - 16:00

Opening Ceremony
near the Golden Rose Synagogue

Від кордонів до мостів: єврейська історія в мистецьких і культурних програмах

12:15 - 14:00

Для того, щоб спадщина здобула вагу для майбутнього та стала поштовхом до дискусій про множинність ідентичностей, важливо подумати про нові способи історичного діалогу через мистецькі і культурні ініціативи. Як культура може стати майданчиком для освіти і залучення до роботи з минулим? Як мистецтво може сприяти формуванню зрілого суспільного дискурсу про складні спадщини? Яка роль мистецтва у тому, щоб викликати співпереживання і передати травматичний досвід? Як культура може взаємодіяти з минулим у дразливих питаннях, зокрема, історичної провини? Яким є потенціал транскультурного підходу до спірного минулого?

12:15-14:00

«Барбюса, 25: переосмислення єврейської пам'яті в Чернівцях»
Олег Барасій (Чернівці)

«Історія мого батька»
Юрій Лейдерман (Берлін)

«Арт-двір. Літературний центр імені Агнона».
Тетяна Іваницька (Бучач)

Дискутант:
Джессі Лабов (Угорщина/США)
Рут Еллен Грубер (Італія/США)

Модератор: Богдан Шумилович (Центр міської історії)

14:00-14:45

Обід

15:00-16:00

Церемонія відкриття
біля синагоги Золота Роза

From Sites of Violence to Rites of Mourning: Commemorating the Holocaust

16:30 - 18:15

For decades addressing the Holocaust has been a centrepiece of open and critical engagement with local and national histories that underpins and shapes memory culture in general. The ways of going beyond the victim-perpetrator division and focusing on the dignity of the deceased is the key theme of this panel. We will discuss several projects and will reflect on the forms and formats of memorials. What are the various ways of commemorating Shoah victims? How to overcome the “invisibility” of a monument in public space? How to deal with “competitive victimhood” approach in post-totalitarian societies? How to address sensitive topics, such as collaboration, in commemorative and educational projects? What are the strategies of involving local community in the commemoration process? These and many other important questions will be addressed during the panel.

16:30 - 17:45

«Protecting Memory” Project in Ukraine: Events, Results, Challenges»
by Anatolii Podolskyi (Kyiv)

«Drobytski Yar Memorial Museum»
Iryna Ferenceva (Kharkiv)

«Babyn Yar and the Historical Memory in Ukraine»
Natalia Fedushchak (Kyiv)

Discussant:
Natan Sznajder (Israel)

Moderator: Iryna Sklokina (Center for Urban History)

17:45 - 18:15

Concluding Notes

18:30 - 19:15

Dinner | Brativ Rohatyntsiiv 45, «Kavalerka» restaurant

20:00 - 22:00

Evening program and concert
«The Art of Memories: Voices of the City»
site of Great City Synagogue (end of Staroevreiska str.)

Від місць насильства до ритуалів жалю: вшанування пам'яті про Голокост

16:30 - 18:15

Протягом десятиліть питання Голокосту залишається ключовим для відкритого і критичного осмислення локальної і національної історії, що формує культуру пам'яті суспільства. Основне питання цієї панелі – як вийти за рамки анонімності масового вбивства, зосередившись на повазі до гідності загиблих. Ми обговоримо декілька проектів та поміркуємо над формами і форматами меморіалів. У які способи можна вшановувати жертв Голокосту? Як подолати «непомітність» пам'ятника у публічному просторі? Що діяти з підходом «конкуруючої жертвовності» та політизації минулого у пост-тоталітарних суспільствах? Як працювати із дразливими темами - такими як колабораціонізм, у проектах вшанування та освітніх заходах? Якими є ефективні стратегії залучення місцевої громади у процес вшанування пам'яті травматичних подій?

16:30 - 17:45

Проект «Захистимо пам'ять» в Україні: події, результати, виклики»

Анатолій Подольський (Київ)

«Меморіальний музей «Дробицький Яр»

Ірина Ференцева (Харків)

«Бабин Яр та історична пам'ять в Україні»

Наталія Федущак (Київ)

Дискутант:

Натан Шнайдер (Ізраїль)

Модератор: Ірина Склокіна (Центр міської історії)

17:45 - 18:15

Заключна дискусія

18:30 - 19:15

Вечеря | вул. Бр.Рогатинців 45, ресторан «Кавалерка»

20:00 - 22:00

Вечірня програма та концерт

«Мистецтво пам'ятання: голоси міста»

місце Великої міської синагоги (кінець вул. Староєврейської)